

ZARZĄDZENIE NR 27/2014
BURMISTRZA MIASTA I GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ

z dnia 27 lutego 2014 r.

w sprawie Regulaminu zarządzania ryzykiem

Na podstawie art. 68 ust. 2 pkt 7 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 885, ze zm.¹⁾) i art. 33 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 594, ze zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Celem zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, wprowadza się procedury zarządzania ryzykiem.

§ 2. Procedury określają zasady i tryb zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią oraz Jednostkach Organizacyjnych Gminy Nakło nad Notecią.

§ 3. Ilekroć wymienia się:

1. Akceptowalny poziom ryzyka - należy przez to rozumieć ustalony w zarządzaniu poziom istotności ryzyka przy którym nie jest wymagane podejmowanie działań przeciwdziałających ryzyku.

2. Czynniki ryzyka - okoliczności, które mogą wywołać ryzyko wystąpienia nieprawidłowości.

3. Analiza ryzyka - ocena ryzyka pod kątem możliwych skutków jego oddziaływania oraz prawdopodobieństwa wystąpienia tego ryzyka.

4. Ryzyko - należy przez to rozumieć prawdopodobieństwo wystąpienia dowolnego zdarzenia, działania lub braku działania, którego skutkiem może być szkoda w majątku lub wizerunku danej jednostki lub które przeszkodzi w osiągnięciu wyznaczonych jej celów i zadań.

5. Wpływie ryzyka – należy przez to rozumieć skutki dla realizowania zadań i osiągnięcia celów spowodowane przez zdarzenie objęte ryzykiem.

6. Prawdopodobieństwie ziszczenia się ryzyka – należy przez to rozumieć częstotliwość występowania zdarzenia objętego ryzykiem.

7. Istotność ryzyka – należy przez to rozumieć kombinację wpływu ryzyka i prawdopodobieństwo jego ziszczenia.

8. Zarządzaniu ryzykiem – należy przez to rozumieć proces identyfikacji, oceny i przeciwdziałania ryzyku, proces ten obejmuje także monitorowanie ryzyka i środków podejmowanych w celu jego ograniczenia, bądź eliminacji.

9. Mechanizmy kontroli – należy przez to rozumieć wszystkie działania i procedury podejmowane lub ustanawiane w celu zwiększenia prawdopodobieństwa realizacji zadań i osiągnięcia celów, wprowadzone w jednostce w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka lub służące zniwelowaniu skutków zaistniałych nieprawidłowości, w tym zwłaszcza:

a) dokumentację systemu kontroli (procedury, instrukcje, wytyczne),

b) dokumentowanie poszczególnych zdarzeń,

c) zatwierdzenie operacji,

d) podział obowiązków (upoważnienia)

e) nadzór,

f) rejestrowanie istotnych odstępstw od zasad zapisanych w procedurach, instrukcjach czy wytycznych,

g) ograniczenie dostępu do zasobów materialnych, finansowych i informacyjnych.

¹⁾ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. 2013 r., poz. 938 i 1646.

²⁾ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. 2013 r., poz. 645 i 1318.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

§ 4. Celem zarządzania ryzykiem jest poprawa jakości, sprawności i efektywności zarządzania we wszystkich obszarach oraz ograniczenie ewentualnych negatywnych skutków zdarzeń do akceptowalnego poziomu, w szczególności w zakresie aktywnego zarządzania zasobami, zapewnienia ochrony majątku i efektywności finansowej oraz ochrony wizerunku Gminy Nakło nad Notecią poprzez:

- 1) usprawnienie efektywności zarządzania jednostką,
- 2) lepsze wykorzystanie zasobów finansowych i ludzkich,
- 3) zapobieganie stratom finansowym,
- 4) ograniczenie możliwości niepowodzenia realizowanych w jednostce przedsięwzięć i projektów,
- 5) wdrażanie mechanizmów kontrolnych proporcjonalnie do ryzyka,
- 6) rozpoznanie obszarów nadmiernie kontrolowanych.

§ 5. 1. Zarządzanie ryzykiem w jednostce obejmuje następujące etapy:

- a) identyfikację ryzyka, które może oddziaływać na realizację celów oraz zadań jednostki,
- b) analizę i hierarchię ryzyka wg wpływu (skutku, oddziaływania) i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka,
- c) ocenę istniejących środków wykorzystywanych do utrzymania ryzyka pod kontrolą,
- d) określenie sposobu postępowania z ryzykiem nieakceptowalnym, a w tym określenie środków zaradczych,
- e) wskazanie osób odpowiedzialnych za podjęcie działań zaradczych,
- f) monitorowanie zidentyfikowanych ryzyk.

§ 6. Zadania Koordynatora ds. kontroli zarządczej:

1. koordynacja działań Zespołu ds. zarządzania ryzykiem,
 2. przekazanie kierownikowi jednostki sprawozdania dotyczącego zarządzania ryzykiem.
 3. Monitorowanie procesu i dokonywanie w nim zmian:
- a) ocena dokonywana jest w sposób ciągły. Należy monitorować skuteczność poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej, w celu bieżącej identyfikacji problemów i podejmowania działań umożliwiających ich rozwiązanie,
 - b) przynajmniej raz w roku należy przeprowadzić samoocenę systemu kontroli zarządczej. Samooceny dokonują osoby zarządzające oraz pracownicy. Proces samooceny oraz jego wyniki powinny być udokumentowane.

PROCEDURA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

§ 7. Identyfikacja ryzyka

1. Określenie celów i zadań na dany rok kalendarzowy następuje poprzez opracowanie celów i zadań dla jednostek organizacyjnych Gminy Nakło nad Notecią (w tym Urzędu) oraz zatwierdzenie przez Burmistrza Miasta i Gminy Nakło nad Notecią.

2. W terminie miesiąca od zatwierdzenia celów i zadań, o którym mowa w ust. 1, pracownicy wskazani jako osoby odpowiedzialne za poszczególne cele/zadania, lub w przypadku braku imiennego określenia Kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy i komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią przedstawiają Burmistrzowi Miasta i Gminy Nakło nad Notecią propozycje identyfikacji ryzyka m.in.: wskazania potencjalnych zdarzeń niepożądanych, których wystąpienie mogłoby spowodować brak realizacji celów i zadań na dany rok, utratę (zmniejszenie) zasobów, bądź zatrzymanie działalności jednostek oraz dokonują analizy ryzyka.

3. Osoby wymienione w ust. 2 stają się członkami Zespołu ds. zarządzania ryzykiem.

4. Zadaniem Zespołu ds. zarządzania ryzykiem, jest opracowanie „rejestrury ryzyka” na dany rok kalendarzowy, w tym wskazanie ryzyk odnoszących się do poszczególnych zadań oraz zagrożeń ciągłości działalności jednostki. Wzór „rejestrury ryzyka” stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 8. Analiza ryzyka

1. Zespół ds. zarządzania ryzykiem dokonuje analizy ryzyka w odniesieniu do ryzyk zidentyfikowanych według zasad wskazanych § 7.

2. Dokonując analizy Zespół ds. zarządzania ryzykiem określa prawdopodobieństwo ziszczenia się w danym roku poszczególnych ryzyk, oraz potencjalne skutki związane z ich wystąpieniem.

3. Zarówno prawdopodobieństwo jak i skutek oceniane są w skali pięciostopniowej (1-5).

4. Następnie w wyniku mnożenia wartości skutku i prawdopodobieństwa określa się istotność ryzyka w skali.

5. Za ryzyka **niebezpieczne** (ryzyka o nieakceptowalnie wysokim poziomie) uznaje się, te które uzyskały **co najmniej 15 pkt** w skali istotności.

6. Za ryzyka **istotne** (wymagające reakcji) uznaje się te które uzyskały **co najmniej 4 pkt** w skali istotności.

7. Ryzyko **tolerowane poniżej 4 pkt** jest ryzykiem akceptowalnym.

8. Analizując skutek oraz prawdopodobieństwo oraz przypisując wartości punktowe, Zespół ds. zarządzania ryzykiem, bierze pod uwagę w szczególności:

- stopień skomplikowania zadania,
- liczbę osób uczestniczących w jego realizacji,
- wartość środków finansowych przeznaczonych na zadanie,
- obowiązujące w jednostce procedury regulujące wykonanie zadania,
- wyniki kontroli zewnętrznych i wewnętrznych, w tym prowadzonych w jednostkach podobnych,
- inne wytyczne wynikające z dokumentu „Zarządzanie ryzykiem w sektorze publicznym”,
- wyniki monitoringu i samooceny kontroli zarządczej z lat ubiegłych.

9. Wyniki analizy ryzyka wpisywane są do „rejestrury ryzyka”.

§ 9. Reakcja na ryzyko

1. W odniesieniu do ryzyk niebezpiecznych i istotnych, w rozumieniu § 8 ust. 5 i 6 niniejszego zarządzenia, a więc powodujących największe zagrożenie dla jednostki, Zespół ds. zarządzania ryzykiem, określa propozycję reakcji na ryzyko, mając na uwadze, że najbardziej pożądanym rodzajem reakcji jest działanie.

2. Reakcją na ryzyko, o której mowa w ust. 1 może być w szczególności:

- monitorowanie ryzyka tolerowanego,
- przeniesienie ryzyka na inny podmiot (ubezpieczenie, odpowiednia redakcja umów np. kary umowne dla wykonawców),
- wycofanie – rezygnacja z realizacji zadania (nie dopuszczalna w przypadku zadań wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących, Regulaminu, Statutu),
- działanie (wprowadzenie nowej procedury lub dobrej praktyki, objęcie szczególnym nadzorem, wzmocnienie kadrowe, zabezpieczenie dodatkowych środków finansowych lub źródła finansowania, przygotowanie harmonogramu realizacji zadania).

3. Reakcja na ryzyko zostaje wpisana do „rejestrury ryzyka” przez Zespół ds. zarządzania ryzykiem.

§ 10. Zatwierdzenie rejestrury ryzyka

1. Burmistrz Miasta i Gminy Nakło nad Notecią zatwierdza w terminie 14 dni przedłożony mu przez koordynatora ds. kontroli zarządczej „rejestrury ryzyka”.

2. Przed zatwierdzeniem „rejestrury ryzyka” wszystkie osoby wskazane w nim jako właściciele ryzyka potwierdzają fakt zapoznania się z nim.

§ 11. Bieżące działania związane z ryzykiem

1. Pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią oraz jednostek organizacyjnych Gminy wskazani w „rejestrze ryzyka” jako „właściciele ryzyka” zobowiązani są do:

- bieżącego monitorowania zidentyfikowanych ryzyk
- informowania o nieprawidłowościach w procesie zarządzania ryzykiem,
- przedstawienia wniosków z monitoringu Burmistrzowi Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią, w terminie do 30 lipca danego roku (z wyłączeniem właścicieli ryzyka w jednostkach oświatowych, gdzie termin ustala się do 30 września danego roku),
- wykonania zaplanowanej reakcji na ryzyko.

2. W przypadku, gdy właściciele ryzyka w trakcie roku wskażą, że istnieje zagrożenie zwiększenia istotności poszczególnych ryzyk (prawdopodobieństwa ich wystąpienia lub niekorzystnych skutków) lub wystąpienie ryzyk dotychczas niezidentyfikowanych należy ponownie zweryfikować i uaktualnić rejestr ryzyka zgodnie z procesem zarządzania ryzykiem.

§ 12. Postanowienia końcowe

1. Wykonanie zarządzenia powierza się pracownikom Urzędu Miasta i Gminy Nakło nad Notecią oraz jednostek organizacyjnych Gminy Nakło nad Notecią.

2. Kierownicy komórek i jednostek w/w potwierdzają własnoręcznym podpisem fakt zapoznania się z treścią niniejszego zarządzenia oraz zobowiązani są do zapoznania z jego treścią podległych pracowników.

§ 13. Traci moc zarządzenie Nr 65/2012 Burmistrza Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie Regulaminu zarządzania ryzykiem .

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od 31 stycznia 2014 r.

BURMISTRZ

Sławomir Napierala

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 27/2014
Burmistrza Miasta i Gminy Nakło nad Notecią
z dnia 27 lutego 2014 r.

**REJESTR RYZYKA
DLA GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ I JEJ JEDNOSTEK PODLEGLYCH
NA ROK**

I. IDENTYFIKACJA RYZYKA

Identyfikacja ryzyka (potencjalnie występujących zdarzeń niepożądanych) odnosi się do celów i zadań wymienionych w dokumencie „Cele i zadania Gminy Nakło nad Notecią na rok” zatwierdzonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Nakło nad Notecią oraz zagrożeniach dla ciągłości działalności jednostki i jej zasobów.

II. ANALIZA RYZYKA

Analiza ryzyka dotyczy prawdopodobieństwa i potencjalnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań. Oparto ją na:

-

-

III. REAKCJA NA RYZYKO

Reakcja na ryzyko opisuje działania, które powinny zostać podjęte w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa i potencjalnych skutków wystąpienia ryzyka. Reakcja na ryzyko została opracowana dla ryzyk o istotności co najmniej 4.

REJESTR RYZYKA W GMINIE NAKŁO NAD NOTECIĄ NA ROK

Lp.	Zadanie lub cel	Nr ryzyka	Opis ryzyka (identyfikacja)	Skutek (1-5)	Prawdopodobieństwo (1-5)	Wartość punktowa ryzyka	Właściciel ryzyka	Istniejące mechanizmy kontroli	Reakcja i jej termin
Jednostka organizacyjna									
1									
2									